

evenire, quod ipsi Infantes apud dictas Hæreticas Nutrices educati, quorum aliqui usque ad ætatem septem, vel octo annorum apud ipsas Nutrices remanent illarum etiam Hæreticis moribus imbuantur, & dubium esse, ne simul cum lacte, quod non solum in sanguinem, sed in naturam pueri quodammodo convertitur, hæresis quoque venenum ebibant.

Commissio de qua in Robri-
ca.

§. 2. Nos itaque pro Nostro Pastoralis munere huic malo, quantum cum Domino possumus, occurrere volentes, fraternitati tuæ per presentes committimus, & mandamus, ut sub excommunicationis, & aliis arbitrio tuo imponendis poenis, auctoritate Nostra Apostolica in prædictis Pinarolii, & vicinis aliisque quibuscumque locis tuæ Legationis, prohibeas, ne parentes imposterum filios Nutricibus, quæ re vera Catholica non sint, & in Catholicorum locis non habitent, alendos tradant, ita ut ejusmodi abusus omnino tollatur: qua in re omnem abs Te diligentiam adhiberi cupimus. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque.

Dat. die 18.
Februar. 1604.
An. XIII.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 18. Febr. 1604. Pont. Nostri Anno XIII.

CCCXXVI.

Declaratio, quod Monachi Congregationis Beatæ Mariæ Fulienfis, Sancti Bernardi Cisterciensis Ordinis, ad aliam Religionem transientes, ad eandem nequaquam absque Sedis Apostolicæ licentia recipiantur.

Institutionem hujus Congregationis vide in Const. XLIV. Sixti V. Religiosos Tom. IV. Par. IV. fol. 221.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

PRO nostro Pastoralis munere ad ea libenter intendimus, per quæ Religiosorum quieti opportune consulitur.

Monachi Fulienfis, qui ad alios Ordines transierunt ad suam Congregationem revertantur.

§. 1. Sane, cum sicut accepimus, nonnulli ex Monachis olim in Congregatione Fulienfi Ordinis Sancti Bernardi professi, qui ex illa ad alias Religiones, etiam de Superiorum licentia transierunt, iterum in eandem Congregationem Fuliensem reverti procurent, qui si iterum recipiantur, ex eo quod extra illam diversâ Regularia instituta, & diversam vivendi formam servarunt, sed etiam ex eo, quod licentius, quam Religiosos dictæ Congregationis decet, vitam duxerunt, ipsius Congregationis quietem facile, sicuti in aliis expertum est, per turbare possent.

Injuncti re gressum fieri per Pontificem adque Sedis Apostolicæ licentia.

§. 2. Nos huic malo, quantum cum Domino possumus, occurrere volentes, motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac mera deliberatione, harum serie statuimus, & ordinamus, eos Religiosos in dicta Congrega-

tione hætenus, aut imposterum professos, qui ex quacumque causa, etiam de Superiorum licentia, ex eadem Congregatione ad aliam quancumque Religionem hætenus transierunt, vel imposterum transierint, in eandem Congregationem per quoscumque illius Superiores, aut etiam per Capitulum Generale iterum recipi, & admitti nullatenus posse, nisi expressam nostram, & Apostolicæ Sedis, specialemque facultatem ad eorum Matrem redeundi habuerint, irritumque decernimus, & inane, quicquid fecus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 3. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac ejusdem Congregationis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 4. Volumus autem, ut præsentium transumptis, etiam impressis, manu Generalis, & sigillo ejusdem Congregationis, aut alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem fides, ubique habeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris die 17. Martii 1604. Pontificatus nostri Anno XIII.

CCCXXVII.

Congregationem Sanctorum Vitoni, & Hydulphi Ordinis Sancti Benedicti erigit, ad instar Congregationis Cassinensis, eique ejusdem Congregationis Cassinensis Privilegia communicat. [a]

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Quantum ex Monasteriis pie institutis, & recte administratis in Ecclesia Dei splendoris, atque utilitatis oriatur perpendentes, id unum ex debito Pastoralis Officii præstare cupimus, ut vetus, & regularis disciplina, ubi collapsa est, restauretur, & constantius, ubi conservata est, perseveret; ac Regulares personæ ad Regulariam quam professæ sunt, præscriptam, vitam suam instituant, & componant.

§. 1. Cui rei alias, sicuti accepimus, cum Venerabilis Frater noster Henricus Episcopus Verdunensis diligenter incumbere superioribus annis, Divini Numinis providentia, ac cura, & diligentia dicti Henrici

[a] Hæc Constitutio refertur etiam a Margarino in Bullar. Cassinens. tom. 1. pag. 644.

Causa reformationis ex duobus hinc Monasteriis.

Episcopi in Sancti Vitoni Verdunen., quod unitum est Mensæ Episcopali Verdunen., & Sancti Hydulphi Loci Mediani, Monasterii Tullen., seu nullius Diocesis, quod ipse Henricus Episcopus, ex concessione, & dispensatione Apostolica in Commendam ad sui vitam obtinet, Ordinis Sancti Benedicti Monasteriis Reformatio observantia Regularis juxta Instituta, & Constitutiones Congregationis Montis Cassinensis introducta, fuit, ac Monachi utriusque Monasterii hujusmodi, etiam sponte acceptaverunt, omnibusque hujusmodi Institutis, & Constitutionibus hætenus sese exacte conformaverunt, & in futurum conformare intendunt. Cum autem credibile non sit, hujusmodi Reformationem fore diuturnam, nisi annuis visitationibus excolatur, quæ tamen fieri non possunt, nisi inter illos aliqua Congregatio, in qua Superiores deputentur, qui hujusmodi munera, & alia ad observantiam, & reformationem conservandam necessaria subeant, instituantur, pro parte Henrici Episcopi, ac dilectorum filiorum Priorum, & Conventuum dictorum Monasteriorum nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus Congregationem dictorum duorum Monasteriorum erigere, instituire, aliasque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Erigio Congregationis de qua in Rubrica.

§. 2. Nos igitur pium, ac nunquam satis laudandum propositum Henrici Episcopi, ac Priorum, & Conventuum prædictorum plurimum in Domino commendantes, ac eos, & eorum quemlibet a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, ex sententia reformationi Præfectorum, quibus hoc universum negotium diligenter examinandum, & Nobis referendum commisimus congregationem perpetuam dictorum Monasteriorum Sancti Vitoni, & Sancti Hydulphi, ad instar Congregationis Cassinensis, seu Sanctæ Justinae de Padua, Apostolica auctoritate tenore præsentium erigimus, & instituímus, ita ut Generale Capitulum, & ab eo electi Præsides, vel Visitatores eandem habeant auctoritatem in dicta Congregationis Monasteria prædicta, ac Regulares in eis commorantes, quam alii Præsides, ac Visitatores in dicta Congregatione Montis Cassinensis, seu Sanctæ Justinae de Padua, teneanturque suæ Congregationis Monasteria frequenter visitare, & illorum reformationi incumbere, & ea observare, quæ in Sacris Canonibus, & Concilio Tridentino sunt decreta.

Communicatio indulgentiarum, & privilegiorum, quibus fruuntur Congregatio Cassinensis.

§. 3. Necnon eidem Congregationi per præfentes sic erectæ, & institutæ, omnia, & singula Privilegia, gratias, Indulgentias, immunitates, exemptiones, libertates, favores, & indulta prædictæ Congregationi Montis Cassinensis, seu Sanctæ Justinae Bull. Rom. Tom. V. Par. III.

na, illiusque singulis Monasteriis per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, & Sedem Apostolicam, aut alias quomodolibet concessa, & in futurum concedenda, eisdem auctoritate, & tenore concedimus, & impertimur, ac omnibus, & singulis dictorum duorum Monasteriorum personis, ac Præsidentibus, & Visitatoribus, ut illis uti, potiri, & gaudere, necnon quæcumque alia Monasteria illarum partium, quorum Conventus, & Monachi Regularis disciplina observantiam, seu reformationem acceptare, illamque subire voluerint, eidem Congregationi per præfentes erectæ aggregare, illisque omnia, & singula Privilegia, gratias, Indulgentias, immunitates, exemptiones, libertates, favores, & indulta eis concessa, & concedenda communicare libere, & licite valeant indulgemus.

§. 4. Et quamvis etiam, sicut accepimus, quodam statuto ejusdem Congregationis caveatur, & expresse prohibeatur, ne quis ad aliquem gradum Superioritatis assumi possit, nisi completo septennio post Sacerdotium in Congregatione susceptum, aut ad curam Novitiorum, nisi completo novennio, neque illi, qui Sacerdotes ad Congregationem venerint, nisi decimo sexto, & decimo octavo anno respective in Congregatione completo, & nemo in Priorem, aut Abbatem promoveri possit, nisi quinquennio in Decanatu, aut Prioratu respective laudabiliter vixerit, nihilominus, quia nulli, vel saltem pauci adhuc sunt juxta dictum statutum qualificati, & difficile est, ut in futurum semper reperiantur, Præsidenti futuro Congregationis, per præfentes erectæ hujusmodi, ac Successoribus suis super hujusmodi statuto dispensandi, quoties necesse erit, facultatem tribuimus, & potestatem.

§. 5. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiti debere, necnon irritum, & inane decernimus, quicquid fecus super his a quocumque quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 6. Quocirca dilectis filiis Causarum, Curia Camera Apostolicæ Generali Auditori, ac Decano Ecclesiæ Verdunen., & Præposito Ecclesiæ Collegiatae Sancti Deodati Tullen., seu nullius Diocesis, per præfentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præfentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, solemniter publicantes, faciant auctoritate nostra præmissa omnia observari, Contradictores quoslibet, & rebelles, & præmissis non obtemperantes per sententias, censuras, & poenas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

F

Non

Præsidi data facultas dispensandi a legibus statutis cum illis, qui ad officia eligendi sunt.

Clausula ad hujusmodi Constitutionis firmitatem.

Executores designati.

1604.
Derogatio
contractionum

§.7. Non obstantibus felicis recordationis Bonifacii Papa VIII. Prædecessoris nostri de una, & Concilii Generalis de duabus Dietis, dummodo quis vigore præsentium ad iudicium ultra tres Dietas non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon prædictis, & aliis dicti Ordinis statutis, & Consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & Decretis in genere, vel in specie quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis: quibus omnibus, etiam si de illis specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda foret, illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris die 7. Aprilis 1604. Pontificatus nostri Anno XIII.

CCCXVIII.

Ex Regest. in Secret. Brev.
Terram Campli in Civitatem, & Ecclesiam Parochialem Beatæ Mariæ in Cathedrali erigit, & perpetuo cum Hortensi unit. (a)

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Utilitas erectionum Ecclesiarum.
Pro excellenti præceminentia Sedis Apostolicæ, in qua post beatum Petrum Apostolorum Principem quamquam imparibus meritis, pari tamen auctoritate constituti sumus, dignum quin potius debitum arbitramur, in irriguo militantis Ecclesiæ agro novas Episcopales Sedes, Ecclesiisque plantare, ut per huiusmodi novas plantationes populorum devotio augetur, animarum salus semotis litium dispendiis subsequatur, & humilia loca dignioribus titulis decorentur, ac illarum habitatores, & incolæ honorati Præsulis assistentia, & regimine suffulti votivis, & prosperis successibus gratulentur, ipsarum quoque Ecclesiarum statui, etiam per ministerium unionis accommodatæ, prout illarum utilitatis, ac locorum, & temporum qualitas exigit, efficaciter provideatur.

Causa factende erectionis.
§. 1. Sane cum alias inter dilectos filios Universitatem, & Homines Terræ Campli Aprutinae, & Montis Alti Diocesis ex una, necnon Communitatem, & Homines Aprutini, ex altera partibus plures, diversæque differentiæ, & controversiæ vigerent, ac ex illis multa in dies scandala orirentur, ipsi-

(a) Legitur etiam in Italia Sacra Ughelli edit. Venet. Tom. 4. fol. 778.

que Universitas, & homines Campleses terram huiusmodi in tribus oppidis videlicet Campli, & Nucella, ac Castri novi consistentem, & unico generali vocabulo Campulum nuncupatam, quæ inter alias qualitates requisitas, etiam districtum, & Comitatum circiter viginti duarum villarum, ac totidem Parochias habet, & in qua una sub invocatione Beatæ Mariæ nuncupatæ, & tres aliæ Collegiatæ, ac una Parochialis Sancti Salvatoris, & duodecim sine cura Ecclesiæ, necnon quinque tam virorum, quam mulierum Monasteria, & unum Hospitale Peregrinorum, pluresque Laicorum Confraternitates esse noscuntur, in Civitate, ipsam vero Ecclesiam Beatæ Mariæ, in qua duodecim Canonicatus, & sex Præbendæ, necnon sexdecim perpetuæ Cappellanæ, seu perpetua simplicia Beneficia Ecclesiastica, cum Sacratio omnibus ad divini cultus usum necessariis referto instituta reperiantur, in Cathedrali Ecclesia erigi summopere desiderarent, & desuper Romano Pontifici tunc existenti humiliter supplicassent. Communitas vero, & homines Aprutini, prædicti, ac etiam dilecti filii Capitulum, & Clerus, necnon tunc Episcopus Aprutini, contradicerent, ac propterea negotium erectionis huiusmodi per tunc existentem Romanum Pontificem ad Congregationem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium super rebus Consistorialibus Deputatorum remissum, ibidemque pluries in spatio quatuordecim annorum tractatum, & diligenter discussum, ac tandem per eosdem Cardinales Nobis relatum fuisset, eorumdem Universitatis, & hominum Camplesium votis annuendum fore.

Novæ Diocesis Camplesis extensio.
§. 2. Nos habita super his cum prædictis, & aliis ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus Venerabilibus Fratribus nostris matura deliberatione, de illorum consilio, & assensu, ac Apostolica potestate plenitudine tenore præsentium eam dictæ Terræ partem, quæ Campli, & Castri novi oppida continet, necnon Villas Campagnolani, Morcii, Ficherii, Floriani, Molviani, Galliani, Paterni, Fesinani, Campigliæ, Massariorum, Garrani, Collicelli, Rojani, Venalii, Garruffi, Guzzani, & Biffari ab Aprutini, etiam si Venerabilis Fratris nostri moderni Episcopi Aprutini, cuius indemnitati aliunde provisum fuit, ad hoc non accedat assensus; alteram vero ejusdem Terræ partem in qua dictum oppidum Nucellæ consistit, ac Villas, seu loca Battaglia, Palana, Ancherani, Camera Ripacandoni, Paduli Castiglioni, & Pennæ, Floriani cum illarum districtibus, Territoriis, Clericis, personis, Ecclesiis, Monasteriis, Prioratibus, Piiis Locis, & Beneficiis Ecclesiasticis cum cura, & sine cura Sæcularibus, ac quorumvis Ordinum, & Militiarum Regularibus, ac Montis Alti Episcopatus, & Diocesis, in quibus illa respective consistebant, Venerabilis Fratris nostri moderni Episcopi Montis Alti expresse ad hoc accedente consensu, perpetuò dismembramus, & separamus, illaque sic dismembrata, & sepa-

Erectio Terræ in Civitatem, & Collegiatam Ecclesiæ in Cathedrali.
separata ab omni, & quacumque jurisdictione, superioritate, correctione, visitatione, & potestate nunc, & pro tempore existentium Episcoporum, ac dilectorum filiorum Capitulum Aprutini, & Montis Alti, eorumque Vicariorum, ac quorumcumque aliorum Ordinariorum etiam inferiorum, necnon solutione quorumcumque iurium, seu Decimarum, & Quarteriarum Episcopis, & Capitulis prædictis, ac illorum singulis ratione jurisdictionis, & superioritatis prædictarum respective debitorum, ac per ipsos, & eorum quemlibet percipi solitorum, penitus etiam perpetuò eximimus, & totaliter liberamus, ipsamque Terram Campli in Civitatem Camplesis nuncupandam, & Ecclesiam Beatæ Mariæ huiusmodi in Cathedrali Ecclesia cum dignitate, sede, mensa, & aliis insignibus Episcopalibus, necnon omnibus, & singulis privilegiis, honoribus, & iuribus debitis, & consuetis pro uno Episcopo Camplesis nuncupando, qui in eadem Ecclesia Camplesis resideat, & jurisdictionem Episcopalem, omniamque, & singula alia, quæ ordinis, jurisdictionis, & cuiuscumque alterius muneris Episcopalis sunt, habeat, & exerceat sine præiudicio prætensionum, & iurium Abbatum Sæcularis, & Collegiatæ Ecclesiæ Sanctorum Mariani, & Iacobi de Camplo, sed illis semper falsis, similiter perpetuò erigimus, & instituiamus.

Assignatio Cleri & Populi.
§. 3. Ac ipsi Ecclesiæ sic in Cathedrali erectæ Terram Campli præfatam in Civitatem, ut præfertur, erectam pro Civitate, illiusque incolæ, & habitatores pro Civibus, & Villas, Territoria, Districtum, & Comitatum huiusmodi pro Diocesi, necnon Ecclesiasticos pro Clero, & secularis personas in Civitate, & Diocesi Camplesis huiusmodi degentes pro populo pariter perpetuò concedimus, & assignamus.

Deo Episcopo constituta.
§. 4. Necnon prædictæ Mensæ Episcopali Camplesis pro eius dote quatuorcentos ducatos monetæ Metropolitanæ per eosdem Communitatem, & homines Camplesis super eorum bonis stabilibus publico perpetuo donationis instrumento assignatos ultra domum fati amplam, & commodam similiter ab eis pro futuri Episcopi Camplesis habitatione perpetuò donatam, ac alios fructus, redditus & proventus illi debitos itidem perpetuò applicamus, & appropriamus.

Privilegiis Concessio.
§. 5. Insuper Ecclesiam sic in Cathedrali erectam, ac pro tempore existentem Episcopum dictæ Apostolicæ Sedi immediate, Civitatem vero, & Diocesim Camplesensem, earumque Clerum, & populum huiusmodi eidem Episcopo Camplesis pro tempore existenti mediate subiicimus. Nec non Capitulum, Clero, Civitati, & Diocesi Camplesis, illarumque Civibus, incolis, & habitatoribus, ut omnibus, & singulis privilegiis, exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, gratiis, favoribus, & indultis, quibus alii Episcopi, & aliarum Cathedralium Ecclesiarum Capitula, alique Civitates, & Dioceses, ac earum Cleri, Bull. Rom. Tom. V. Par. III.

rus, incolæ, & habitatores in genere, vel in specie, ac alias quomodolibet utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, frui, potiri, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, uti, frui, potiri, & gaudere libere, & licite valeant, similiter perpetuo indulgemus.

Unio Camplesis, cum Hortensi Ecclesiæ.
§. 6. Insuper attendentes fructus, redditus, & proventus Mensæ Episcopalis Camplesis huiusmodi tenuiores esse, quam ut pro tempore existens Episcopus Camplesis iuxta Pontificalis dignitatis exigentiam sustentari valeat, ac Hortensi, cui Venerabilis Frater noster Alexander Episcopus Hortensis præesse dignoscitur, & præfatam Camplesis Ecclesiam per unum Episcopum commode regi, & gubernari posse; his, & certis causis adducti, Camplesis a primævillius erectione huiusmodi apud dictam Sedem vacantem, de cuius provisione nullus præter Nos hac vice, pro eo quod Nos dudum provisiones Ecclesiarum omnium apud Sedem eandem tunc vacantium, & in antea vacaturarum dispositioni, & ordinationi nostræ reservavimus, ac decrevimus, ex tunc irritum, & inane quidquid secus super his per quoscumque, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, se intromittere poterit, sive possit, reservatione, & Decreto obstantibus supra dictis, & Hortensi Ecclesiam huiusmodi, cum omnibus iuribus, & pertinentiis suis invicem, itaut ambæ Ecclesiæ huiusmodi deinceps perpetuis futuris temporibus per unum Episcopum Camplesis, & Hortensium nuncupandum regantur, pariter perpetuò unimus, annectimus, & incorporamus.

Cura Camplesis, Ecclesiæ Episcopi Hortensis commissa.
§. 7. Et nihilominus eidem Ecclesiæ Camplesis de persona dicti Alexandri Episcopi dicta auctoritate providemus, ipsumque illi in Episcopum præficimus, & pastoralem curam, & administrationem ejusdem Ecclesiæ Camplesis sibi in spiritualibus, & temporalibus plenarie committendo, ita quod per hoc dictæ Ecclesiæ Hortensium præesse non desinat, sed illius, ac ejusdem Ecclesiæ Camplesis verus Episcopus, & Præsul existat.

Derogatio contractionum.
§. 8. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Ecclesiarum prædictarum iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis personis quomodolibet concessis. Quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, eorum, ac dicti instrumenti tenores, ac si de verbo ad verbum exprimerentur, & infererentur, necnon Terræ, Oppidorum, Villarum, Locorum, Territoriorum, Districtuum, Comitatus, & aliorum præmissorum veriores qualitates, confines, denominationes, nuncupationes, & vocabula, aliaque in præmissis,

missis, & circa ea quomodolibet necessaria, & opportuna presentibus pro plene, & sufficienter insertis, & expressis habentes, illis alias in suo robore permanfuris, hac vice dumtaxat harum serie specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque, firmaque spe, fiduciaque conceptis, quod gratia Domini prefato Alexandro Episcopo assistente propitia, dicta Ecclesia Camplen. sub suo felici regimine regeretur utiliter, & prospere dirigetur, ac grata in eisdem spiritualibus, & temporalibus suscipiet incrementa.

§.9. Volumus autem, quod propter unionem, & annexionem, & incorporationem predictae Ecclesiae Horten., & Camplen. huiusmodi in spiritualibus, & temporalibus detrimenta non sustineant, sed earum congrue supportentur onera consueta.

§.10. Quodque in eventum dissolutionis dictae unionis Communitas, & homines Camplen. prefati teneantur augere dotem dictae Episcopalis Mensae Camplen. usque ad annum valorem mille scutorum iuxta dispositionem Decretorum Concilii Tridentini, alias Terra Camplen., ac Villa, Territoria, Districtus, & Comitatus huiusmodi, ut praefertur dismembrata ad pristinum eum in quo ante erectionem, & dismembrationem huiusmodi erant, statum revertantur.

§.11. Quocirca eidem Alexandro Episcopo per Apostolica scripta mandamus, quatenus onus cura, & administrationis dictae Ecclesiae Camplen. sic exercere studeat solite, fideliter, & prudenter, quod exinde sperati fructus proveniant, & suae bonae famae odor ex suis laudabilibus actibus latius diffundantur, ac dicta Ecclesia Camplen. Gubernatori provide, & fructuoso Administratori gaudeat se commissam, ipseque Alexander Episcopus praeter aeternae retributionis praemium, nostram, ac dictae Sedis Apostolicae benedictionem, & gratiam, exinde uberius consequi mereatur.

§.12. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae dismembrationis, separationis, exemptionis, liberationis, erectionis, institutionis, applicationis, appropriationis, subiectionis, indulti, unionis, annexionis, incorporationis, provisionis, praefectionis, derogationis, voluntatis, & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo sexcentesimo quarto, Idibus Maii, Pontificatus nostri Anno Decimotertio.

Utriusque Ecclesiae onera sustinenda.

Si dissolutio fiat, Compensis Ecclesiae Dos augenda.

Exortatio ad Episcopum, ut suo muneri satisfaciat.

Clausulae potestates.

Dat. die 19. Maii 1604. An. XIII.

Injuncta Philippi III. Hispaniarum Regi lege restituendi bona ab Ecclesiis a Philippo II. alienata ex concessione a Greg. XIII. obreptitiae obtenta, ejusdem Philippi II. anima a censuris absolvitur.

Ex Regest. in Secret. Brev.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

§.1. Cum alias fel. rec. Gregorius Papa XIII. Praedecessor noster accepisset, cl. mem. Philippum Hispaniarum Regem Catholicum immensos, & fere intolerabiles sumptus pro Christianae Reipublicae, fideique defensione continuo facere, & ingentem, ac validam Classem quotannis contra Turcas intruere, magnosque in Belgio exercitus adversus Haereticos alere, atque hisce tot, tamque gravibus expensis proprium ararium non sufficere, ideoque majoribus ei subsidiis opus esse; Idem Gregorius Praedecessor considerans, huiusmodi sumptuum, atque expensarum causas ad conservationem quoque Regnorum dicti Philippi Regis pertinere, & non modo laicis, verum etiam Clericis universis eidem Regi subditis communes esse, licet jam ob praedictas, & alias causas Clero Regnorum Hispaniarum per Sedem Apostolicam nonnulla subsidia, videlicet quadringentorum, & viginti millium ducatorum, & solutionis primae decimae imposita, & eidem Philippo Regi, ut dictas expensas facilius ferre possit, assignata essent, ipseque Philippus Rex a personis secularibus distorum Regnorum, diversa adjumenta quaereret, ut quadraginta suae ordinariae, & sexaginta Ecclesiasticae classis triremes, sicut ex propria obligatione, in foedere tunc contra Turcas inito, facta tenebatur, commodius intrueret: tamen advertens, admodum convenire, ut personae Ecclesiasticae Hispaniarum, ultra subsidia supradicta, adhuc partem aliquam bonorum ecclesiasticorum jurisdictionalium, quo minori fieri posset Ecclesiarum dispendio, eidem Philippo Regi, in ejus subventionem conferrent, exemplo rec. mem. Clementis VII., & Pauli III., ac Julii etiam III. Romanorum Pontificum, suorum, & nostrorum Praedecessorum, qui alienandi bona jurisdictionalia Militarum, & personarum Regularium in dictis Regnis existentium, ad summas tunc expressas, inclite memorie Carolo V. Romanorum Imperatori ejusdem Philippi Regis Genitori, per diversas eorum literas, facultatem concesserant, adductus, motu ejus proprio eidem Philippo Regi, ut per se, vel alium, seu alios, ad id per eum toties, quoties, & quandocumque sibi videretur, deputandum, seu deputandos, tot Oppida, Arces, Fortalitia, Villas, Terras, & loca, quot valorem annuum quadraginta millium ducatorum auri largorum, secundum communem aestimationem non excederent, ad quascumque Cathedralis, etiam Metropo-

Gregor. XIII. Philippo II. Regi pro classe contra Christianae fidei hostes comparanda concessit, ut nonnulla Oppida, Arces &c. ad Ecclesias, Monasteria pertinentia, data tamen compensatione, in proprios usus converteret.

lita-

litanas, ac Primitiales, Collegiatis, necnon Parochiales Ecclesias, ac Monasteria tam virorum, quam mulierum, Prioratusque, Praeposituras, Capitula, Conventus, Dignitates etiam Conventuales, ac majores, & principales administrationes, & officia, cateraque Beneficia Ecclesiastica, & loca, cum cura, & sine cura, secularia, & Sancti Benedicti, Sancti Augustini, Cluniacen., Cisterciens., Praemonstraten., Sancti Hieronymi, ac quorumcumque aliorum Ordinum Regularia, eorumque Conventuales mensas in temporalibus pleno jure, quocumque titulo, causa, seu occasione, & quovis modo spectantia, & pertinentia in dictis Hispaniarum Regnis consistentia, cum suis vassallis, & tam civilibus, quam criminalibus jurisdictionibus, necnon mero, & mixto imperio, fructibusque, redditibus, & proventibus, obventionibus, & emolumentis quibuscumque, omnibusque aliis juribus, & pertinentiis in praedictis, & circa ea, & illorum occasione quomodolibet competens, spectantibus, ac pertinentibus, ab eisdem Ecclesiis, Monasteriis, Prioratibus, Praeposituris, Capitulis, Conventibus, Dignitatibus, Officiis, Mensis, Ordinibus, & locis, postquam equivalentem recompensam annuorum fructuum, reddituum, & proventuum eorundem Oppidorum, Arcium, Fortalitiorum, Villarum, Terrarum, & locorum ex communi aestimatione quinque annorum ex tunc proxime praeteritorum, computando, in tot bonis immobilibus, & aliis rebus, seu redditibus suis, tutis, & securis, super quo ipsius Philippi Regis conscientiam oneravit, realiter, & cum effectu assignavisset, perpetuo, sine consensu Praesulum, Abbatum, Abbatissarum, Priorum, Praepositorum, Rectorum, Conventuum, Capitulorum, & aliarum personarum ea obtinentium, dismembrandi, & separandi, ipsaque Oppida, Arces, Fortalitia, Villas, & loca cum illorum omnium vassallis, jurisdictionibus, mero, & mixto imperio, fructibus, redditibus, proventibus, obventionibus, emolumentis, ac juribus, & pertinentiis praedictis sibi appropriandi, applicandi, & incorporandi, ac eorum fructus, redditus, proventus, & emolumenta, pariter sine consensu praedictorum Praesulum, Abbatum, Abbatissarum, Priorum, Praepositorum, Rectorum, Conventuum, Capitulorum, & aliarum personarum ea obtinentium, etiam perpetuo per se, vel alium, seu alios ab eo pro tempore deputatum, seu deputatos percipiendi, exigendi, & levandi, ac in suos usus, & utilitatem convertendi, plenam, & liberam licentiam, ac omnimodam facultatem, & potestatem, Apostolica auctoritate concessit, & elargitus fuit.

Itaut ea vendere etiam possit.

§.2. Ac ex tunc, prout ex eo tempore postquam idem Philippus Rex equivalentem recompensam huiusmodi eisdem Ecclesiis, Monasteriis, Prioratibus, Praeposituris, Capitulis, Conventibus, Dignitatibus, Officiis, Mensis, Ordinibus, & locis, ut

praefertur, assignavisset, & e contra Oppida, Arces, Fortalitia, Villas, Terras, & loca praedicta cum vassallis, jurisdictionibus, meroque, & mixto imperio, ac fructibus, redditibus, proventibus, obventionibus, emolumentis, ac juribus, & pertinentiis suis, auctoritate, & tenore praedictis, perpetuo dismembravit, & separavit, ac eidem Philippo Regi, ita, quod de illis omnibus, tamquam de suis propriis bonis, libere, & licite disponere, & facere, ac illis uti, necnon Oppida, Arces, Fortalitia, Villas, Terras, & loca praedicta, cum illorum vassallis, Jurisdictionibus, mero, & mixto imperio, ac fructibus, redditibus, proventibus, obventionibus, emolumentis, ac juribus, & pertinentiis in quoscumque, quos ipse Philippus Rex voluisset, quocumque titulo, etiam perpetuae alienationis, venditionis, & concessionis pro pretio, seu pretiis reperibili, aut reperibilibus, & alias sibi benevisis in praedictum effectum, & ad communem ipsius Christianae Religionis salutem converteren., transferre, alienare, concedere, & assignare, ac pretium, seu pretia inde proveniens, & provenientia recipere, & in usum praedictum convertere: ita tamen, quod bona Ecclesiastica Monasteriorum, Prioratuum, Praepositorum, Dignitatum, & aliorum supradictorum, quae tempore separationis, & alienationis, vigore dictae facultatis faciendae, essent vacantes, aut Pastore carerent, nullatenus separarentur, neque alienarentur, donec suos Pastores, Abbates, & Rectores habuissent, libere, & licite valeret, dicta auctoritate, perpetuo applicavit, appropriavit, & incorporavit, ac dismembrata, appropriata, applicata, & incorporata esse voluit, decrevit, & declaravit.

§.3. Et pro potiori cautela alienationes, venditiones, translationes, concessionis, & assignationes, omniaque, & singula alia supradicta per Philippum Regem, & ab eo deputandum, seu deputandos praedictos, vigore dictae facultatis de Oppidis, Arcibus, Fortalitiis, Villis, Terris, & locis, ac aliis praemissis faciendas, ex tunc pariter, prout ex eo tempore, postquam facta forent, & e contra, eadem auctoritate approbavit, & confirmavit, ac approbata, & confirmata esse voluit, suppleus omnes, & singulos praemissos tam juris, quam facti, & quorumcumque solemnitatibus in alienationibus bonorum ecclesiasticorum, observari debitarum defectus, si qui fortan intervenissent in eisdem; ac decernens dismembrationem, separationem, appropriationem, applicationem, incorporationem, necnon alienationes, venditiones, translationes, concessionis, & assignationes, ac omnia, & singula alia, quae in vim dictae facultatis, ut praefertur, fieri contigisset, perpetua roboris firmitate subsistere, suosque plenarios effectus sortiri, ac per Episcopos, Archiepiscopos, Primates, Abbates, Priores, Abbatissas, Priorissas, Praepositos, Capitula, Conventus, & alios quoscumque supradictos, caterosque alios, ad quos, ea quovis mo-

Dictaeque faciendas approbationes, & venditiones, tamquam factas approbavit.

modo pertinerent, & pertinere possent, perpetuis futuris temporibus inviolabiliter observari debere, perinde ac si ab eodem Gregorio Prædecessore, & Apostolica Sede, pro eisdem Sedis urgentissimis necessitatibus, cum solemnitatibus a jure requisitis, & aliis necessariis dismembrata, separata, appropriata, applicata, incorporata, alienata, vendita, & translata fuissent, necnon tam illa, quam eisdem Gregorii Prædecessoris literas desuper expeditas, ex quavis causa, de nullitate, aut subreptionis, & obreptionis vitio, seu intentionis ipsius Gregorii Prædecessoris defectu, notari, vel impugnari, ac Episcopos, Archiepiscopos, Primates, Abbates, Priores, Præpositos, Capitula, Conventus, & alios prædictos a præmissis, & aliis eorum vigore faciendis, quovis etiam enormissima læsionis prætextu, aut ex quacumque alia, etiam iustissima causa quomodolibet appellare, seu reclamare, ac illis aliqua privilegia, etiam per dictam Sedem, sub quacumque forma, & verborum expressione concessa, seu concedenda ad hoc, ut dismembrationem, separationem, applicationem, appropriationem, incorporationem, alienationes, venditiones, translationes, concessiones, & assignationes hujusmodi, aliaque per ipsum Philippum Regem, & ab eo deputandum, seu deputandos pro tempore facta ex quavis causa, seu occasione, etiam enormissimæ læsionis hujusmodi, aut non servatarum solemnitatibus a jure requisitarum, annullare, invalidare, & retractare, seu impugnare valerent, suffragari non posse, ac alias, prout in eisdem Gregorii Prædecessoris literis desuper in forma Brevis sub datum die 6. Aprilis 1574. Pontificatus sui Anno II. expeditis, latius continetur.

Philippus Rex nonnullis acceptis stabilibus nonnulla etiam ipsi reliquit Ecclesiis accepto æquivalenti pretio.

§. 4. Quarum literarum vigore, sicut accepimus, dictus Philippus Rex nonnulla ex Castris, Fortalitiis, Villis, Terris, & locis Jurisdictionibus hujusmodi ad quosdam Cathedralibus, etiam Metropolitanis, ac Primatibus, Collegiatis, & Parochialibus Ecclesiis, ac ad Monasteria tam Virorum, quam Mulierum, Prioratus, Præposituras, Capitula, Conventus, Dignitates etiam Conventuales, ac majores, & principales administrationes, & officia, ceteraque Beneficia Ecclesiastica in eisdem Regnis Hispaniarum consentientia, respective spectantibus cum suis Jurisdictionibus, & cum mero, & mixto imperio, fructibusque, & redditibus, proventibus, obventionibus, emolumentis, juribus, & pertinentiis quibuscumque ab eisdem Ecclesiis, Monasteriis, Prioratibus, Præposituris, Capitulis, Conventibus, Dignitatibus, officiis, ac Beneficiis, eorumque Mensis, Ordinibus, & Locis respective, assignata prius cuilibet eorum pro ratione reddituum annuorum ex Castris, Fortalitiis, Villis, Terris, & Locis, ad illa respective spectantibus, juxta æstimationem prædictam percipi solitorum, æquivalenti, & tutissima in eisdem Diocesis consentienti aliorum reddituum annuorum recompensa, dis-

membravit, ac ex illis quædam, nimirum titulo permutationis, in tertias personas transfudit, pro quibus, seu quorum loco, alia bona stabilia, prout a Duce Medinæ Cæli in permutationem Oppidorum Utrellæ, & Almanez, quosdam Salinas, quas Regia Corona incorporavit, recepit: quædam vero aliis similiter tertiis personis, pretio convento, in perpetuum vendidit, & alienavit: horum autem sic, ut præferret venditorum, & alienatorum redditus annui ad summam novem millium, & quingentorum circiter Ducatorum, ut accepimus, ascendunt, quædam alia Coronæ suæ Regali simpliciter incorporavit, quædam vero, a quorum Universitatibus certas pecuniarum summas recepit, nonnullis eisdem concessis privilegiis, eidem Coronæ suæ immediate subjecit, reliqua, quorum Universitates, ne in alios transferrentur, certam pecuniarum quantitatem ipsi Philippo Regi persolverunt, seu Prædia, vel alia bona stabilia loco pecuniarum eidem Regi assignarunt sub eisdem Ecclesiis, seu Monasteriis, vel Prioratibus, aut aliis Beneficiis Ecclesiasticis, ad quæ pertinebant, dimisit, prout in diversis Instrumentis, & documentis, ac aliis scripturis publicis, Regiisque Diplomatum super præmissis confectis, & expeditis, plenius, dicitur contineri.

§. 5. Cum autem, sicut etiam accepimus, postea idem Philippus Rex, considerans forsitan, ex eo, quod Gregorio Prædecessori expositum non fuerat, pridem recor. mem. Pium Papam V. etiam Prædecessorem Nostrum ipsimet Philippo Regi facultatem concessisse alienandi similia bona jurisdictionalia, ad Ecclesias, Monasteria, & Beneficia Ecclesiastica Regnorum Hispaniarum, de consensu tamen Præfulum, & aliorum Monasteria, & Beneficia hujusmodi obtinentium, & assignata eisdem Ecclesiis, Monasteriis, & Beneficiis, ad quæ ipsa bona jurisdictionalia pertinerent, duplici recompensa illorum annui valoris, & etiam ex eo, quod etiam eidem Gregorio Prædecessori, forsitan præsuppositum fuerat, redditus bonorum jurisdictionalium ad Ecclesias, Monasteria, & Beneficia prædicta pertinentes, valorem annum quadraginta millium scutorum prædictorum longe excedere, cum tamen, ut postea compertum fuerat, ad illum valorem vix ascenderent, his de causis facultatem sibi ad hoc a prædicto Gregorio Prædecessore concessam, subreptionis vitio subjacere, & tum ex prædictis causis, tum etiam ex eo, quod ipse Philippus Rex formam dictæ facultatis non servasset, & pecunias ex venditionibus, & alienationibus prædictis receptas, in usus expressos non convertisset, conscientia stimulis agitatus, in ejus ultimo Testamento, seu Codicillis, duas clausulas apposuerit, per quas disposuit, ut aliqua ratio, seu forma iniretur restituendi Ecclesiis, Monasteriis, & aliis hujusmodi Beneficiis Ecclesiasticis dictorum Regnorum Oppida, Castra, Fortalitia, Villas, Terras, & Loca prædicta ab eis in vim facultatis Apost. dismembrata, & alienata.

Postea vero servatis duobus testamentis decessit cuique Ecclesie sua bona restituta.

Et

Philippus III. prudentibus viris rem examinandam committit.

Qui Philippi Secundi mentem executioni mandari non posse putant.

Philippus III. perit suæ, & patris conscientia conuli.

Clemens jubet bona hujusmodi, vel Regio Maritima addita, vel ab Ecclesiis in compensationem accepta, Ecclesiis, Monasteriis, &c. restitui.

§. 6. Et propterea Charissimus in Christo filius Noster Philippus III. Hispaniarum Rex Catholicus, ejusdem Philippi II. filius, & Successor, considerans negocium hoc maximi momenti existere, Congregationem gravissimorum scientia, & probitate Virorum, ut negocium prædictum mature considerarent, & ipsi referrent, nominatim deputaverit.

§. 7. Cumque in dicta Congregatione, maturo consilio, consideratum fuerit, causas, propter quas dictus Gregorius Prædecessor facultatem supradictam concessit, tam necessarias, & utiles Christianæ Republicæ, & eas quidem verissimas fuisse, & esse, ac venditiones, & alienationes prædictas, auctoritate Apostolica, & sub fide publica sine dolo, & fraude, dataque Ecclesiis, Monasteriis, & Beneficiis hujusmodi recompensa, juxta formam literarum d. Gregorii Prædecessoris factas fuisse, & si nunc venditiones hujusmodi rescinderentur, inde profecto maxima in Hispaniarum Regnis perturbationes orirentur: quandoquidem Emptores, qui bona fide Oppida, Castra, & loca jurisdictionalia prædicta emerant, in illis, tamquam proprii Domini, maximas impensas, & melioramenta Ecclesiarum, Monasteriorum, Domorum, & Arcium, fecerunt, Terras emerunt, Molendina, & Aquæductus, aliaque opera sumptuosa contraxerunt: quæ omnia, cum omnibus damnis, & interesse, quæ passi fuerunt, quæ ad inestimabilem pecuniarum summam ascenderent, illis de jure fieri, & restitui oporteret, juxta obligationes a prædicto Philippo II. Rege in vim dictarum Gregorii literarum factas, unde infinita lites, differentie, molestie, & perturbationes in prædictis Regnis suscitarentur: præterquam quod id executioni difficillime demandari posset ob resistentiam Emptorum, quibus in vitis, sine injuria, jus, & Dominium, iusto titulo, & bona fide, per viam contractus acquisitum, adimi non posset, consideratum præterea fuit, ipsum Philippum III. Regem hujusmodi restitutionem, hoc præsertim tempore, facere non posse, cum sua Regna, & Patrimonium Regale ob alias expensas, quas ejusdem Christianæ Republicæ, & fidei Catholicæ causa, facere coactus fuit, valde exhausta sint.

§. 8. Quare ipse Philippus III. Rex cupiens, tum suæ, tum Philippi II. ejus Genitoris salutem consulere, nobis humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, de benignitate Apost. dignaremur.

§. 9. Nos igitur, qui ejusdem Philippi III. Regis summam pietatem, religionem, eximia in omnes suorum Regnorum Ecclesias, & personas Ecclesiasticas, atque adeo in universam Christianam Rempublicam, merita, nota, & perspecta habemus: Propterea illius piis votis, quantum cum Domino possumus annuere, illumque amplioribus in dies favoribus, & gratiis prosequi volentes, ac prædictarum Gregorii Prædecessoris literarum, & quorumcumque Instrumentorum, contractuum, & aliarum scripturarum super permutationibus, ven-

ditionibus, & alienationibus quorumcumque Castrorum, Oppidorum, Arcium, Fortalitiorum, Villarum, Terrarum, & Locorum supradictorum per prædictum Philippum II., ut præmittitur factis, celebratorum, & confectarum, tenores, eorundemque Castrorum, Oppidorum, Arcium, Fortalitiorum, Villarum, Terrarum, & Locorum, Ecclesiarumque, Monasteriorum, Prioratuum, Præpositurarum, Capitulorum, Conventuum, Dignitatum, Officiorum, Mensarum, Ordinum, & Locorum Ecclesiasticorum, ad quæ respective pertinebant, denominationes, titulos, jura, vocabula, situationes, confines, qualitates, Diocesces, & veros etiam annuos valores, ceteraque necessaria, præsentibus pro expressis habentes, ipsius Philippi III. Regis supplicationibus inclinati, ac ex certa scientia, ac matura deliberatione nostra, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, volumus, & harum serie decernimus, ut idem Philippus III. Rex suæ, ac Philippi II. ejus Genitoris salutem consulat, quoad præmissa teneatur, ea quidem Oppida, Castra, Arces, Fortalitia, Villas, Terras, & Loca ex supradictis, quæ Coronæ suorum Regnorum dictus Philippus II. Rex simpliciter incorporavit, nec non ea etiam, quorum Universitates, ne in alias personas alienarentur, certa pecuniarum quantitate ipsi Philippo II. persoluta, seu forsitan, loco pecuniarum, bonis aliquibus stabilibus ipsi Philippo II. Regi assignatis, ab illo quædam privilegia obtinuerunt, & suæ Coronæ Regali immediate subiecta fuerunt, salvis ipsis Universitatibus, & integris remanentibus quibuscumque privilegiis, gratiis, & Indultis per d. Philippum II. eisdem Universitatibus propterea concessis, Ecclesiis, Monasteriis, Prioratibus, Præposituris, Capitulis, Conventibus, Dignitatibus, Officiis, Mensis, Ordinibus, & Locis Ecclesiasticis, ad quæ respective antea pertinebant, cum illorum Vassallis, Jurisdictionibus, ac mero, & mixto imperio, fructibusque, redditibus, proventibus, obventionibus, emolumentis, ac juribus, & pertinentiis suis quibuscumque omnino restitueret, & reintegrare teneatur, & debeat, & ab eisdem Ecclesiis, Monasteriis, Prioratibus, Præposituris, Capitulis, Conventibus, Dignitatibus, Officiis, Mensis, Ordinibus, & Locis bona, quæ dictus Philippus II. illis, pro recompensa assignavit, recipere, sibi que restitui facere possit: quo vero ad ea Oppida, Castra, Arces, Fortalitia, Villas, Terras, & Loca ex prædictis, quæ per dictum Philippum II. in alios, titulo permutationis translata fuerunt, pro quibus nimirum ipsi Philippo II. Regi alia bona, videlicet, quædam Salinas in permutationem Oppidorum Utrellæ, & Almanez a Duce Medinæ Cæli assignata fuerunt, ipse Philippus III. teneatur Ecclesiis, Monasteriis, Prioratibus, Præposituris, Capitulis, Conventibus, Dignitatibus, Officiis, Mensis, Ordinibus, & Locis Ecclesiasticis, ad quæ respective spectabant, vel eadem met bona, & præsertim Salinas prædictas, quæ ipse Philippus II. habuit, assignare,

Pro his vero, quæ in locorum manus devenere primis dominis compensare.

re, & eo casu ab eisdem Ecclesiis, Monasteriis, & aliis Beneficiis supradictis bona, quae illi pro recompensa a praedicto Philippo II. Rege data fuerunt, recipere, & sibi restitui facere possit, seu si ipse Philippus III. Rex praemissa facere non potuerit, teneatur saltem, & debeat, ultra bona per Philippum II., pro aequivalenti recompensa Ecclesiis, Monasteriis, & aliis Beneficiis Ecclesiasticis praedictis, concessa alia bona, juxta declarationem a nostro, & Apostolicae Sedis Nuncio, apud ipsum Philippum III., residente faciendam, assignare, illis autem Universitatibus, & Locis, quae dicto Philippo II. pecunias, seu bona stabilia, ad effectum, quod non venderentur, tribuerunt, & sub eisdem Ecclesiis, Monasteriis, & Beneficiis Ecclesiasticis, remanserunt, ipse Philippus III. Rex teneatur aliquam recompensam, arbitrio ejusdem Nuncii, pariter assignare: ubi vero praemissa adimpleverit, ex nunc, prout ex tunc, & e contra, quoad ea Oppida, Castra, Arces, Fortalitia, Villas, Terras, & Loca ex praedictis, quae venditionis titulo per d. Philippum II. perpetuo realiter, & cum effectu vendita, & alienata fuerunt, ut praefertur, venditiones, & alienationes hujusmodi, perpetuo validas, & firmas remanere volumus, easque, & instrumenta, seu alias scripturas desuper confectas, & in eis contenta, & inde sequuta, quaecumque, auctoritate, & tenore praedictis, perpetuo confirmamus, & approbamus, illisque perpetuae, & inviolabilis Apostolicae firmitatis robur adjuicimus.

Claufula.

§. 10. Ac omnes, & singulos, tam juris, quam facti, & quantumcumque solemnitate in alienationibus bonorum Ecclesiasticorum observari debitarum, etiam substantialium, aliosque defectus, si qui forsitan intervenerint in eisdem, supplemus, ac venditiones, & alienationes hujusmodi, ac instrumenta desuper celebrata, & in eis contenta, & inde sequuta quaecumque, perpetuo valida, firma, & efficacia fore, & esse, suoque plenarios, & integros effectus fortiri, & obtinere, ac per Archiepiscopos, Primates, Episcopos, Abbates, Priores, Abbatissas, Priorissas, Praepositos, Capitula, Conventus, & alios quoscumque supradictos, ad quos spectat, perpetuis futuris temporibus, inviolabiliter observari debere, nec ab ipsis, aut quibusvis aliis quavis auctoritate fungentibus, & functuris, etiam praetextu Testamenti, seu Codicillorum, aut alterius ultimae voluntatis praedicti Philippi II. super illorum restitutione facien., aut quavis alia occasione rescindi, retractari, annullari, aut de ipsarum venditionum validitate quomodolibet opponi nullatenus posse; praesentes quoque literas de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae defectu notari, vel impugnari, aut adversus illas quodcumque gratiae, vel justitiae remedium impetrari minime posse.

§. 11. Sicque per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, & ac etiam Nuncios Apostolicae Sedis, sublata eis,

& eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiti debere, ac irritum, & inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, & vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

§. 12. Ipsum vero Philippum III. Regem a quacumque restitutione Oppidorum, Castrorum, Arcium, Fortalitiorum, Villarum, Terrarum, & locorum venditorum, & alienatorum praedictorum, Ecclesiis, Monasteriis, Prioratibus, Praepositis, Mensis, Capitulis, Conventibus, & locis Ecclesiasticis quibuscumque, ad quae spectabant, & pertinebant, faciendae, aut aliqua ulteriori recompensa illis assignanda, Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, penitus absolvimus, & liberamus, ac absolutum, & liberum existere, & fore declaramus: voluntatemque praedicti Philippi II., quoad haec, specialiter, & expresse commutamus.

§. 13. Eiusdem autem Philippi II. Regis Animam, quantum divina bonitati placebit, a quibuscumque censuris, & poenis Ecclesiasticis, per eum, occasione venditionum, & alienationum, ac permutationum, & incorporationum supradictarum, etiam ex eo quod, ut praemissum est, praedicto Gregorio Praedecessori suppositum fuerit, redditus bonorum jurisdictionalium supradictorum summam annuum quadraginta millium ducatorum longe excedere, cum postea compertum extiterit, omnes in simul ad praedictam summam non ascendere, vel etiam, ex eo, quod ipsi Gregorio Praedecessori expositum non fuerit, pridem recollem: Pium Papam V., etiam Praedecessorem Nostrum, aliam facultatem alienandi bona jurisdictionalia, de consensu tamen Praesulum, & aliorum possessorum Ecclesiarum, Monasteriorum, Prioratum, Praepositarum, & Beneficiorum Ecclesiasticorum, ad quae pertinebant, & assignata recompensa dupli valoris annui reddituum eorumdem bonorum Jurisdictionalium, concessisse, aut alias quomodolibet forsitan incurrisse, gratiose pariter absolvimus, & liberamus.

§. 14. Quocirca Venerabilibus Fratribus Dominico Archiepiscopo Syontin. moderno, & pro tempore existenti Nostris, & Apostolicae Sedis apud ipsum Philippum Tertium Regem, Nuncio, & Palentin., & Vallisoletan. Episcopis, per praesentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, praesentes literas, & in eis contenta quaecumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dicti Philippi Tertii Regis, aut aliorum quorumcumque in praemissis interesse habentium fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisquae in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra omnia, & singula praemissa debita executioni demandari, ipsumque Philippum Tertium Regem, aliosque interesse habentes praedictos, eorumdem praemissorum effectu respective pacifice frui, & gaudere: non permittentes eos desuper a quoquam quavis auctoritate quomodolibet indebite molestari: contradicere

Abolvit Philippum Regem a quacumque ulteriori restitutione.

Philippum II. animam a censuris liberat.

Executores deputat.

flores

tores quoscumque, eisquae auxilium, consilium, vel favorem publice, vel occulte, directe, vel indirecte quomodolibet praestantes, per censuras, & poenas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Derogat obstantibus.

§. 15. Non obstantibus sac. rec. Bonifacii Papae VIII. de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate praesentium ad iudicium non trahatur, & Symmachii, Pauli II., Pauli III., & aliorum Romanorum Pontificum Praedecessorum nostrorum de rebus, & bonis Ecclesiasticis, nisi sub certa forma, non alienandis, nec non Apostolicis, ac in Synodalibus, & Provincialibus, & quibusvis aliis Conciliis editis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, nec non Ecclesiarum, Monasteriorum, Prioratum, Praepositarum, Capitularum, Conventuum, Dignitatum, Officiorum, Mensarum, Ordinum, & locorum praedictorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem Ecclesiis, Monasteriis, Prioratibus, Ordinibus, locis, & aliis supradictis, eorumque Superioribus sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & infortis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, aut consistorialiter, & de consilio, & assensu Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium, aut ad instantiam Imperatoris, Regum, Reginarum, & aliarum illustrium personarum, etiam pro remuneratione laborum, aut in vim pacti, & iniri contractus inter ipsos, & Sedem praedictam, aut alias quomodolibet concessis, confirmatis, approbatis, & innovatis, etiam disponen. Oppida, Arces, Fortalitia, Villas, Loca, & alia bona praedicta ab ipsis Ecclesiis, Monasteriis, & aliis supradictis dismembrari, & separari non posse, & illorum dismembrationes, separationes, & alienationes, etiam per Romanos Pontifices, & alios pro tempore factas, nullius roboris, vel momenti esse, & fore, & eisdem privilegiis, indultis, concessionibus, & literis, non nisi certis in eis expressis modo, & forma observatis, ac toto illorum tenore de verbo ad verbum inserto, derogari non posse, & aliter factam eorum derogationem nemini suffragari: quodque Oppida, Arces, Fortalitia, Villas, & loca, & alia bona dismembrata, & separata hujusmodi, Ecclesiis, Monasteriis, Ordinibus, & locis, & aliis praedictis, relicta, aut donata fuerint, & testamentariis dispositionibus, aut Codicillis, seu ultimis voluntariis, aut aliis contractibus caveatur expresse, quod illa in alterius, quam Ecclesiarum, Monasteriorum, Prioratum,

Bull. Rom. Tom. V. Par. III.

Praepositarum, Capitularum, Conventuum, Dignitatum, & aliorum praedictorum usus, & utilitatem converti, seu aliter alienari nequeant, & in eventum hujusmodi alienationis alteri certo pio loco, ex dictorum contractuum, seu ultimarum voluntatum dispositione applicari debeant: Quibus omnibus illorum tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, praesentibus pro expressis, & ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permanens, hac vice dumtaxat, motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si Episcopis, Archiepiscopis, Primatibus, Prioribus, Abbatibus, Abbatissis, Priorissis, Praepositis, Capitulis, Conventibus, & aliis supradictis ab eadem sit Sede indultum, & quibusvis aliis Conciliis editis, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem,

Datum Romae apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 28. Maii 1604. Pontificatus nostri Anno XIII.

Dat. die 28. Maii 1604. An. XIII.

C C C X X X.

Quod Prothonotarii Apostolici Titulares in Regnis Castellae, & Legionis cedere debeant locum digniorem Officialibus Episcopi, Dignitatibus, & Canonicis Cathedralium.

Ex Regest. in Secret. Breve.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Decret Romanum Pontificem suae declarationis ministerio providere, ne inter Ecclesiasticas personas ulla controversiae occasio relinquatur, prout in Domino conspicit salubriter expedire.

Proemium.

§. 1. Cum igitur, sicut ad Nos perlatum est, in Regno Castellae, & Legionis nonnulli adfint Nostris, & Apostolicae Sedis Notarii, Prothonotarii nuncupati, ex Apostolicae Sedis gratia speciali creati, non tamen de numero nostrorum, & ejusdem Sedis Notariorum Participantium vocatorum, cumque ii licet sine Praebenda, vel aliqua Ecclesiastica dignitate reperiantur, nihilominus non solum Canonicis, & aliis Praebendatis, ac etiam dignitates obtinentibus, verum etiam ipsi met Episcoporum Officialibus, praecedere praetendant, & exinde quandoque controversiae occasio oriatur.

Prothonotarii Titulares Canonici & praecedere praetendebant.

§. 2. Nos huic incommodo, ut par est, occurrere cupientes, ex voto Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium super Sacris Ritibus, & Coerectionis deputatorum, quibus hoc negotium examinandum, & Nobis referendum commissimus, harum serie declaramus, ipsos Apostolicae Sedis Notarios Titulares, & non de Collegio, nec numero participantium praedictorum, tam in Sessionibus in Ecclesia, quam in Processionibus debere cedere locum digniorem Officialibus Episcopi, ac dignitates obtinentibus, & Canonicis Ecclesiarum Cathedralium.

Declaratio de qua in rubrica.

G thedra